

- 1 T Vsi sveti
2 S Špan. vor. duš
3 O Habent
4 P Karol Bar.
5 S Judita
6 N 22. pobink.
7 P Vilbrord
8 T Bosomir
9 S Teodor
10 C Andrej Avell.
11 P Sv. Martin
12 S Martin, papež
13 N 23. pobink.
14 P Jozofat
15 T Albert Mag.

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja da smajel

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKE LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

Razgovor o češko-ogrskem sporu - Proti znižanju žel. plač

Nemčija in Italija boste odločevali glede obmejnega spora med Čehoslovaško in Ogrsko. — Tozadavna konferenca se odpravi na Dunaju. — Anglija in Francija nimata več besede. — Čehoslovaška postaja nazijska.

Praga, Čehoslovaška. — Spor za obmejno ozemlje med Čehoslovaško in Ogrsko, ki traja že, odkar je Nemčija zasedbo su-

Značilno je, da pri tej konferenci ne bo zastopana niti Anglija, niti Francija. Kakor znano, ste na monarkovskem razgovoru ti dve državi garantirali Čehoslovaški varnost novih meja, ki bodo nastale po ugrabitvi sudetskih pokrajin, in obenem je tedaj določilo, da bodo štiri velesile, ki so sedele za konferenčno mizo, odločevale skupno o vsaki nadaljnji morebitni izpremembi; vendar pa ste obe takozvani demokratični velesili po monarkovskem razgovoru tako docela izgubile vsak ugled in vpliv v državah srednje Evrope, da ju te sploh ne jemljejo več v poštev, in tako ste se Čehoslovaška in Ogrska obrnili le na Nemčijo in Italijo za odločitev spora med njima. Fašističnima državama se istotako ni zdelo vredno, da bi v tem oziru pozvale na posvetovanje svoji "zaveznici".

Ogrska in Čehoslovaška ste se že v naprej izjavili, da boste sprejeli odločitev Nemčije in Italije kot končno veljavno, do čim govore poročila, da ste fašistični državni enako že v naprej v popolnem sporazumu glede tega, kaka odločitev se bo ukrenila. Nemčijo bo pri omenjeni konferenci zastopal njen zun. minister von Ribbentrop, ki se je te dni povrnil domov s konferenca v Rimu, Italijo pa zun. minister Ciano.

Med tem so se tekom teh dni na Čehoslovaškem izdale nove odredbe, ki kažejo, kako globoko se je morala ta država že podati v nazijski tabor. Tako je vlada v Pragi dovolila, da smejo prihajati v državo razni nazijski listi, ki so bili prej strogo prepovedani; med njimi so listi, ki so uradno glasilo nazijske stranke, ali pa, ki služijo tej kot propagandno sredstvo. Obenem je zdaj tudi dovoljeno, da se sme prodajati nazijski "katekizem", namreč Hitlerjeva knjiga "Mein Kampf". Slovaška vlada pa je pokazala svojo naklonjenost napram nazijem s tem, ko je dala dovoljenje za obstoj fašistične napol vojaške organizacije "Železne garde", dočim je istočasno dala razpustiti vse druge podobne organizacije.

Veliko odgovornost imajo stariji radi tega, kak tisk narajoja in imajo pod svojo stre-

KITAJSKA BO VZTRAJALA

Čiang priporoča, naj izvajajo Japonce še bolj daleč.

Šanghaj, Kitajska. — Kljub izgubam, ki jih je utrpela na ozemlju, je kitajski vrhovni načelnik, Čiang Kai-šek še popolnoma prepričan, da bo Kitajska končna zmagovalka. Koncem zadnjega tedna je nadeloval na svoje voditelje proglas, v katerem jih poziva k nadaljnemu odporu proti Japonci. Naravnost priporoča jim, naj Japonce izvajajo čim bolj daleč v notranjost dežele, čim bolj daleč bodo zašli, tem prej ko Kitajska zmaga. Obenem je povdaril, da je zapadna Kitajska tako črno preskrbljena s transportacijami, da se ukinitve dovoza preko Kantona, ki so ga Japonci zavzeli, ne bo občutil.

OBUPEN ČIN MLADEGA DEČKA

Chicago, Ill. — 12 let stari Nicholas Bouras je zadnji petek izvršil obupni samomorilski poizkus, ki ga je drugi dan tudi stal življenje. Za njegov čin ni bilo nobenega pravega vzroka, izvemši morda, da se je naveličal šole, — pohajal je Burnside osnovno šolo na južni strani mesta, — in pa vsakdanje dela v njej, ko je opoldne pomagal v obednici. Tako se je pretelki petek odločil za nekakšni tvarišem, da bo pobegnil v Kalifornijo. Oba skupaj sta imela \$2. Nista pa še prišla daleč, ko ju je prestregla policija in ju poslala nazaj. V "alley" v bližini svojega doma pa je Bouras nenadoma potegnil samokres, ki ga je nosil s seboj, in izjavil, da se bo raje ustrelil, kakor pa se vrnil domov. Njegov tovariš je menil, da se šali, in ga je pustil, toda kmalu je zaslišal za seboj strel. Bourasa so našli težko ranjenega s prestreljeno glavo ter ga odpeljali v bolnico, kjer je rani podlegel.

NAZNANILO NAROČNIKOM

Zaradi obveznega cerkvenega praznika Vseh svetnikov, ki ga obhajamo danes, v torek, bo delo v naši tiskarni počivalo in bo zato sredina številka našega lista izostala.

KRIŽEM SVETA

Montreal, Que. — Tukajšnji nadškof Gauthier je izrekel ostro besedo proti alkoholizmu in proti obilni reklam, ki se vodi za pivo in druge pijače. Povdaril je, da je alkohol eden glavnih vzrokov tuberkuloze.

Vatikan. — Papež Pij je ožigosal kot laž trditve nazivej, da se cerkev v Nemčiji in Avstriji vrti v politiko, češ, da je politika cerkve samo slava božja in zveličanje duš.

Moskva, Rusija. — Organizacija brezbožnikov je te dni epozorilo njeno lastno glasilo, da v svojem delu nima takih uspehov, kakor jih je pričakovala. List namreč pravi, da je mnogo mladine še "v ozkem stiku z verskimi krogi".

SODNIK OSUMLJEN TIHOTAPSTVA

New York, N. Y. — Sodnik E. J. Lauer, član newyorškega vrhovnega sodišča je bil od oblasti osumljen tihotapstva in zadnji teden so carinski agenti izvršili preiskavo na njegovem domu, pri čemer se je našlo število dragocenosti, ba je vtihotapljenih iz Evrope.

MRAZ OVIRA VOJNE OPERACIJE

Hendaye, Francija. — Sneg in pritisk silovitega mraza je povzročil, da je po vseh Španskih frontah zavladal koncem zadnjega tedna skoraj popolni mir in ni bilo slišati drugega kakor posamezne strele iz pušk.

ODBITA ZAHTEVA

Vladna komisija odločila proti nameravaneemu znižanju plač železničarjev.

Washington, D. C. — Ameriške železniške družbe si bodo morale poiskati kak drug vir, da bodo prišle do potrebnih denarnih sredstev za vzdrževanje; načln, po katerem so nameravale priti do tega na račun svojih uslužbencev, s 15 odstotnim znižanjem plač, je bil namreč zavrnjen od vladne komisije. Ta komisija, katero je imenoval predsednik pred par tedni, je imela nalogo, da "ugotovi dejstva", in ugotovila je, da bi zniževanje plač v sedanjem času bilo docela neprimerno in bi obenem tudi ne rešilo vprašanja na zadovoljiv način.

Odločitev te komisije sicer ni zakonito obvezno in železnice lahko kljub temu s 1. decembrom uvedejo omenjeno znižanje, železničarji pa nasprotno istočasno lahko proglašajo stavko, vendar je skrajno neverjetno, da bi ena ali druga stranka omalovaževala besedo te komisije, ker bi se s tem nekako protivila javnemu mnenju. Verjetno je zato, da bo vlada sama s ponovnim posojilom priskočila železničarjem na pomoč.

ČEGAVA LAST JE ZAROČNI PRSTAN?

Chicago, Ill. — Na sodnji se je zadnji petek rešilo vprašanje, čegav je pravzaprav prstan, ki ga zaročenec da zaročnici. Dočim mnogi domnevajo, da je prstan last zaročenke, ker ga je dobila v dar, je pa nasprotno porota zdaj drugače odločila, namreč, da je prstan last moškega, dokler ne pride do poroke. Ta odločitev se je izrekla v tožbi, ki jo je vložil nek Henry P. Urbanis proti sorodnikom svoje bivše zaročenke, ki mu niso hoteli po smrti njegovega dekleta vrniti prstana.

Iz Jugoslavije

Družinski oče Polko s Pobrežja je postal žrtev divjih lovecev, ko je nabiral gobe v Dobrovcih. — Velik požar v Savinjski dolini, ki je uničil tri kmetije. — Smrtna kosa. — Še druge vesti iz domovine.

Zrtev divjih lovecev Maribor, 11. okt. — V mariborsko bolnišnico so pripeljali včeraj 49 letnega Franca Polka, doma s Pobrežja pri Mariboru. Polka so našli vsega krvavega v gozdu v Dobrovcih, kjer so ljudje ranjenca nudili prvo pomoč, a ko so videli, da so njegove poškodbe nevarne za življenje, so ga prepeljali v Maribor.

Smrtna kosa V Ratečah je umrl Anton Jenko, posestnik in restavratore na postaji Gorenja vas-Rateče. — V ljubljanski bolnici je umrl Zorko Bekš, član opernega zbora ljubljanske opere.

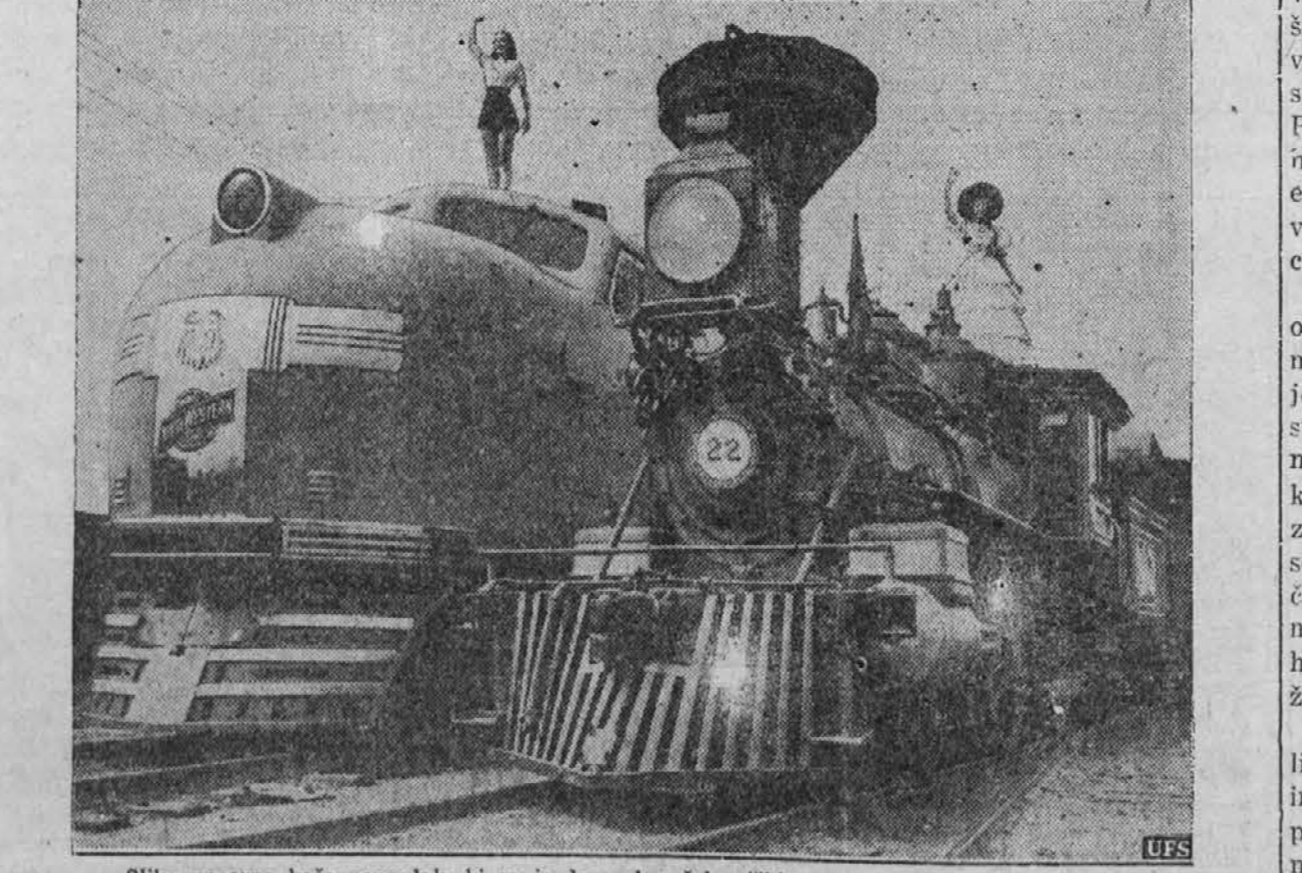
Petelina je vjel, namesto ribe Neki upokojeni železničar iz Ljubljane, ki je bil strasten ribič, se je neko nedeljo popoldne odpeljal na Dolenjsko, da bi v Temenici lovil ribe. Može je navdušeno metal trnek v vodo in tu pa tam je kakšna ribica tudi hlastnila po vadici. Ko je ribič enkrat na vso moč potegnil trnek iz vode, je vadiča zletela daleč nazaj in padla za ribičevim hrbtom na tla. Tam se je pa pasla kurja družina in petelinček, videč, da je nekaj slastnega padlo pred njim na tla, je kavsnil in trnek z vado pogoltnil. Ko je potem ribič zopet dvignil svojo ribiško palico, je na njej obvisel nesrečni petelin, namesto ribe. Petelinu so potem odrezali glavo in ga pečenega pojedli. — Gotovo je bil bolj okusen kot riba.

List "Am. Slovenec" je lastnina katoliških Slovencev v Ameriki. Kdor podpira katoliški list "Am. Slovenec", podpira katoliške Slovence v Ameriki.

Solčava v plamenih Celje, 10. okt. — V Solčavi v gornji Savinjski dolini je nastal v noči od nedelje na ponedeljek požar, ki bi skoraj uničil vso vas. Okrog pol ene ponoči se je vnel hlev posestnika Poličnika, po domače Kautmana pri vhodu v Solčavo. Poslopje je bilo v nekaj trenutkih v plamenu. Zaradi vetra se je začel požar naglo širiti in je kmalu zajel stanovanjske hiše in vsa gospodarska poslopja treh posestnikov Poličnikov. Dve stanovanjski hiši sta bili kriti s škodljivimi, ena pa z opeko. V hipu je bila vsa vas na nogah in prebivalci so se takoj lotili gašenja. Vse nebo je bilo ožarjeno in ogromni sij je bil viden daleč naokrog. Vsa sreča je bila, da je četrti stanovanjska hiša, ki stoji v fronti Poličnikovih domačij, zidana in krita z opeko. To hišo so pridno polivali z vodo in tako preprečili, da se ni požar razširil na vso Solčavo. Prebivalci so bili v silnem strahu znosili iz svojih hiš večino opreme in spravili živino na varno.

Do jutra je bil požar lokaliziran. Zgorele so vse tri hiše in vsa gospodarska poslopja posestnikov Poličnikov. V plamenih so poginili štiri prašiči, ostalo živino pa so pravčasno rešili iz gorečih hlevov.

STARO SE UMAKNILO MODERNEMU

Slika nazorno kaže napredek, ki se je dosejel v železniški transportaciji tekom zadnjih 70 let. Na desni je lokomotiva, kakršna se je uporabljala okrog leta 1850 in ki so jo kurili z drvi, na levi pa je nasprotno moderni "streamlined" stroj.

Pratike

Našim čitateljem sporočamo, da smo prejeli zalogo Pratik za leto 1939, in sicer obe vrsti Blaznikovo kakor tudi Družinsko Obe vrsti ste zelo zanimivi in ju krasi število lepih slik. Naročite si jih takoj, dokler ne poide zaloga. Vsak komad stane s poštino vred 25 centov Naročajo se od: KNJIGARNA AMER. SLOVENEK 1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

Amerikanski Slovenec

vi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891. The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891. Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Slovinci v Beneški Sloveniji

Pod tem naslovom beremo v "Istri": V zapuščini pok. dr. Tume je ostalo mnogo zapiskov, ki kažejo na njegovo veliko zanimanje zlasti za Beneško Slovenijo in Režijo in ki v glavnem še niso objavljeni.

Italijanski geograf Canestrelli je v "Rivista geografica italiana 1914" poročal o ljudskem številu v Italiji leta 1911 ter izbral številke, ki se tičejo števila Slovencev v Furlaniji. V okraju Št. Peter ob Nediži, ki je obljuden celoma po Slovincih, šteje 17.291 duš; v okraju Tarčenti sta šteti le dve občini kot v celoti slovenski s 6.635 prebivalci in sicer Platišče in Brdo (Lusevera); v občini Neme (Niemis), ki šteje 6.266 prebivalcev, je la še 1305 Slovencev.

Oddelek nediških in idrijskih Slovencev tvori eno kompaktno skupino, na katero vpliv italijanskega elementa ni posebno občuten, medtem ko se vedno bolj razširja med trsko skupino.

Canestrelli pristavlja, da je težko ugotoviti, ali število Slovencev raste ali pada, ker se je ljudska števina 1911 vršila po drugi metodi kakor prejšnje, vendar je prepričan, da število raste, ker se je povečala rodnost, ki presega potujčevanje in izseljevanje.

K temu opazimo, da šteje Rutar ("Beneška Slovenija") za 1881. leto 27.684, za 1895. leto pa 31.778 videmskih Slovencev.

Profesor Giovanni Martinelli je na podlagi ljudskega štetja 1901 ugotovil za Režijo 3703 prebivalcev, od teh le 2467 doma (ostali večinoma pohiševalci in obrtniki največ na Avstrijskem in v Nemčiji).

Šempeterski okraj ima za čisto slovenski, od 2698 družin jih šteje 2673 slovenskih.

Vinzenzo Bollani je leta 1588 štel za čedadsko ozemlje 80 občin in 13.458 duš, od teh 2569 Slovencev v 30 vaseh v gorah in 6 v ravnini.

Domenico Bon l. 1595 šteje na istem prostoru 14.000 duš, od teh 2.700 v "Schiavonia", Alvise Marcello l. 1599. pa 12.000 duš, od teh 3.400 v Sloveniji. Leta 1766. je beneška republika prvič sestavila popis prepeljstva in sicer po farah. — Breginj se je štela pod Neme, Logja pod Ahfan, Golobrd, Mernik, Skrilje, Vrhpolje pod Praprotno (te vasi so sedaj avstrijske), šempeterski okraj je štel 9645 duš. Avstrijski popis leta 1802. po graščinah je naštel tam 11.477 duš. Pod Napoleonom 1806—1814 so bili Slovinci združeni v departamentu Nadiža (Čedad, Št. Peter in Foida), ki pa je obsegal tudi sedaj avstrijske vasi Breginj, Robodišče, Staro selo, Potok, Kred, Borjana, Dolenja, Livek. Ko je zopet nastopila avstrijska vlada l. 1815, je naštel v šempeterskem okraju 10.450 duš, leta 1836. 13.439, leta 1846. 13.658 duš. Pod novo Italijo so se vršila štetja 1871, 1881, 1901 in 1911, za šempeterski okraj 14.051, 14.239, 15.699, 17.291 duš.

Imeli bi torej za najčistejši slovenski okraj šempeterski: leta 1588 — 2.569, leta 1766 — 9.545, leta 1815 — 10.450, leta 1836 — 13.439, leta 1846 — 13.658, leta 1871 — 14.051, leta 1881 — 14.239, leta 1901 — 15.699, leta 1911 — 17.291 duš.

Zanimivo je, da italijanska statistika ugotavlja, da imajo prebivalci v slovenskem šempeterskem okraju najvišji stas v celi Italiji, t. j. 168,92 cm povprečno. Ze leta

1599. je benečanski upravitelj Alvise Marcello poročal: "sono quasi tutti bellissimi uomini e dei piu alti".

K omenjenim statistikam, ki so posnete točno in dobesedno po dr. Tumovem zapisku, bi dodali še sledeče: Dr. Čermelj je v svoji brošuri Slovinci in Hrvatje pod Italijo po statistikah ugotovil, da je štela Beneška Slovenija z Režijo l. 1921. 47.431, leta 1931. 41.435, leta 1936. 38.519 prebivalcev, na žalost pa tu ni ugotovljeno razmerje med Slovinci in Italijani.

Gospodarska pripravljenost Anglije

Sedaj, ko je minila neposredna vojna nevarnost, objavljajo angleški listi zanimive podatke o gospodarski in finančni pripravljenosti Anglije za primer vojne v primeri z letom 1914. V tej zvezi poudarjajo, da so se v preteklem tednu angleški finančni in gospodarski krogi nazivno kritični poostri političnega položaja in vojni nevarnosti zadržali razmeroma zelo mirno. Finančni krogi so se sicer zavedali, da bi vojna prinesla občutne gospodarske in finančne motnje, vendar se ni nihče bal, da bi se na tem področju razvila panika. V nasprotju z letom 1914 so se gospodarski krogi v zadnjem času že navadili potrebne dispozicije. Zaloge surovin in živil so danes v Angliji neprimerno večje nego leta 1914. Angleška vlada ni skrbelo samo za okrepitev narodne obrambe in za ustvaritev vojnih rezerv, temveč tudi za potrebno valutno rezervo. Navzlic oslabitvi v zadnjih tednih so danes angleške zlate rezerve najmanj petkrat tako velike kakor leta 1914 pred izbruhom svetovne vojne. Te zlate rezerve se cenijo na 700 do 750 milijonov funtov. Te zlate rezerve bi za dolgo dobo omogočile stabilnost angleške valute, čeprav bi se znaten del teh rezerv porabil za izplačilo kratkoročnih naložb inozemskega kapitala v Angliji. Pri tem pa je še upoštevati, da bi angleška vlada postopala najbrž slično kakor leta 1914 in bi rekvirirala inozemske, zlasti ameriške vrednostne papirje v angleški posesti ter jih porabila namesto plačila za izravnavo plačilne bilance. V Angliji se ceni vrednost inozemskih vrednostnih papirjev na 600 do 800 milijonov funtov, kar je znatna vsota, četudi ni tako velika kakor leta 1914. Ze ta znesek bi zadoščeval za vzdrževanje stabilnosti funta najmanj za dve leti.

NEKOLIKO SPOMINOV Ely, Minn.

Bilo je oktobra meseca leta 1911. Jesenski dan, list za listom je odpadal z drevoja in se v kolobarjih spuščal na tla. Pogled v krasno naravo vendar ni bil tako lep in privlačen, kajti zgubljala je svojo lepoto, svoje zelenje. Žalostni so bili dnevi tistega tedna, ne toliko radi tega, ker se je bližal praznik Vseh svetnikov in dan vernih duš, ko smo se spominjali naših pokojnih, ampak so bili ti dnevi žalostni zaradi tega, ker smo se poslavljali od svojih dragih, od očeta, matere, bratov in prijateljev ter se odpravljali v neznano tujino, da si v njej poiščemo novo domovino, odpravljali so se v Ameriko. Srce je utripalo, kot da hoče utoniti v žalosti. Mati so me spremili do Kranja in brat. Se sedaj jih vidim, ko so mi zadnjič podali desnico in izrekli zadnji Zbogom ter mi naročali, naj kmalu pridem nazaj in naj jih ne pozabim. Še par žalostnih pogledov in vlak je odbrzel ter se skrnil za

ovinki. Nič več niso moje oči videli matere. Domači kraji so ostajali čim dalje bolj zadaj; gledali smo skozi okna in se diho poslavljali od znanih hribov in cerkvi ki so nas še tu pa tam pozdravljale. Nekaj me je prijelo kot domotožje in najraje bi videla da bi se bil vlak ustavil. Izstopila bi in stekla nazaj domov k materi toda tega ni bilo mogoče. Sami smo hoteli v tujino in tako moramo nadaljevati pot, četudi je bila težka ločitev. Ko smo prišli na cilj kamor smo bili namenjeni, je bilo ravno dan pred Vsemi svetniki. A kako žalostno je bilo, ka ko vse drugače, kot smo bili tega vajeni doma. Lahko bi rekla, prvo razočaranje. Kaj tukaj ni praznika Vseh svetnikov? sem vprašala bratranca Franka. Videli smo namreč, da so šli ljudje delat in tudi ni kakega zvonjenja nismo slišali in ne opazili, da bi ljudje šli v cerkev. Nič! pravi Frank smehljajoč. — O kako žalostni so bili ti prazniki tisto leto. V domovini zvonjenje, molitve,

"TARZAN NEUSTRASENI"

(74)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Predno so se divjaki dobro za-vedeli položaja, se je Tarzan z zdravro roko za oprjel močne drevesne veje ki se je raztezala nad malikovo glavo in se z vsemi silami povzpel nanjo. Tedaj je zaslišal, kako so začele okolu njega frčati sulice, katere so z jezo metali razdraženi divjaki.

Na srečo so bili divjaki preveč razburjeni, da bi mogli s sulicami zadeti Tarzana. Ovirala jih je pri tem tudi tena vled sončnega mrka, dasi je že nekoliko popuščala. Tako je Tarzan srečno prišel na varno in obsedel na veji močnega drevesa, odkoder je začel govoriti divjakom:

"Kako neumni so vojaki Zambek, ko mislijo, da me bodo ubili. Jaz sem Tarzan gozdni vrag. Nobena sulica, nobena pušca ne rani mojega telesa. Jaz sem Tarzan!" Nekaj časa je pomolčal, nato zopet začel: "Tarzan bi vas moral kaznovati in vas vse pomoriti, toda pomnite, Tarzan je prizanesljiv."

"Vse vam bom odpustil, če se ne bote dotikali belih ujetnikov in jim kaj zalega storili, oni so pod mojim varstvom." — Po teh besedah je Tarzan je enkrat nameraval rešiti oba ujetnika, a ni zupal divjakom. Preveč praznovanji so bili in lahko bi se še ta uspeh pokvaril, ki ga je dosegel.

Dogodki med Slovenci v Ameriki

Pozdrave pošiljajo Iz Clevelanda-Newburga, O. pošilja svojemu stricu Mr. Antonu Gregorichu, Sr. lepe pozdrave njegova nečakinja Mrs. Mary Jančar, rojena Gregorich, doma iz Ambrusa.

Iz Loraina, Ohio, pošiljajo svoje pozdrave vsem znancem in prijateljem Mr. in Mrs. Pogarčar.

Iz Cleveland-Newburg, Ohio, pošiljajo Lindičevi pozdrave družini Mr. in Mrs. Jožef Kukman ter tudi ostalim Kukmanovim.

Iz Barbertona, Ohio, pošiljajo pozdrave Mr. in Mrs. Grum in sicer družini Mr. in Mrs. Gregor Gregorichevi.

Iz Niles, Ohio, pošiljajo pozdrave Mr. in Mrs. Frank Lukcekih in sicer družini Mr. in Mrs. Frank Primožič ter vsem bivšim znancem in prijateljem in vsem žele, da bi jim kaj pisali.

Iz Detroita, Mich., pa pozdravljajo Mr. in Mrs. John Kaiser in sicer družino Mr. in Mrs. John Švajerja, družino Mr. in Mrs. John Račiča, Rev. Aleksandra in vse druge znance in prijatelje.

Iz bolnišnice Madison, O. — Ko sta se Mr. in Mrs. Louis Peterlin, poznana farmarja peljala v Cleveland, je avto na mokri cesti zdrknil v obcestni jarek in sta pri tem oba dobila resne poškodbe, da sta morala v bolnišnico. Mrs. Mary Peterlin je po nekaj dneh že lahko odšla domov, dočim bo moral soproga še nekaj dni počakati, ker se ga tudi še operirali.

Sneg na Calumetu Calumet, Mich. — Tudi smo že pred dobrim tednom dobili prvi letošnji sneg. Precej ga je padlo, vendar se ni prehudo. V Marquette, na primer je ustavilo skoro ves promet. — V bolnišnici v Laurium je umrl star calumetski naseljencec Paul Despot, rojen v Severinu na Hrvaškem, ki je prišel na Calumet pred 40 leti.

Vesti iz Clevelanda Cleveland, O. — Vile rojenice so se zglasile pri Mr. in Mrs. Tony Ternel na 160. cesti in jim pustile zalo hčerko. — Nevarno bolan leži v bolnišnici Painesville Mr. Joe Mlakar. — Ponovno je morat v bolnišnico Joseph Božič z Jenne Ave.

Mrs. Theresa Tršalič, Mrs. Josephine Prhne, Mr. Tine Horner in Mrs. Joe Majcen. — Po 10c: Mrs. Margareth Smrekar in nabiralki Josephine Jurčič ter Alojzija Kalina vsaka po \$1. Hvala lepa in Bog stotero plačaj vsem darovalcem in darovalkam, ki so po svojih močeh darovali v zgoraj namerajeni namen. Bog plačaj!

J. Jurčič, nab.

POLORI Pogled na številke poleg našega imena. Ako ti je naročnine postala omeniti jo in pomagaj listu!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

PRVA NEDELJA V NOVEMBRU

Človeku je namenjeno ENKRAT umreti".

Le enkrat umrješ, to je pri smrti najbolj nevarno, najbolj opasno. En Bog, eno življenje, ena duša, ena sodba, ena večnost; tako tudi le ena smrt. Skoraj vse drugo moraš še enkrat poizkusiti, vse drugo zamoreš, če je izgubljeno, morebiti pridobiti nazaj. Umrješ in mrtev si, sojen si in boš sojen večkrat, pogubiš se in pogubljen si za vedno, rešen si in rešen si za vso večnost. Kaj zopet ali ni nujno? Vse svoje življenje je moraš na smrt pripravljati.

Ali je smrt strašna? Ne vedno. Smrt je strašna le, ako te zasači v smrtnem grehu. Greh je njeno strašno želo. Nasprotno je smrt neskončno blažena, ako umrješ v posvečujoči misli, ako umrješ v posvečujoči misli božji. Pravični pride skozi smrt v svojo pravo domovino, s smrtjo končajo vse težave, začne se pa nezapodljiva blaženost. "Pravični bo, akoravno pregledaj umrje, bo v pokoju"

(Modri, 4, 7). Krivičnega smrt zdrobi, pokonča; še več. Pahne ga v neizrekljivo gorje, katerega ne bo konec nikoli.

Kakšna utegne biti tvoja smrt? Ali umrješ kot pravičnik ali kot grešnik, strašne ali blažene smrti? To je odvisno edino od tebe samega. Sam si lahko preskrbiš smrt, kakršna te bo zadela. Sam izbiraš. "Kakršno življenje, takšna smrt", to velja splošno. Človek si mora vedno življenje zaslužiti, pa ne samo šele pri smrti — le krščenim otrocičem se to posreči — zaslužiti si mora vedno življenje z vsem svojim življenjem. Le za ta edini namen je človek od Boga življenje sprejel.

Posmehuješ se Bogu v življenju. Predrzo upaš, da se te Bog usmili, ko pride do smrtnih ure. Le o enem vem, da se ga je Bog usmili ob zadnji uri. Ta se pa ni prej Bogu posmehoval. Predrženec velja: "Ne motite se, Bog se ne da zasmehovati" (Gal. 6, 7).

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Šolski problemi v Julijski Krajini

Govor ministrskega predsednika v Travniku, v katerem se je dotaknil tudi manjšinskega vprašanja v okviru občega fašističnega sistema, je pokazal, da v našem sistemu zares ni mogoče drugače presojati tega problema, kakor je bilo to storjeno v znanih izjavah o slovenskem bataljonu črnih srajc, o posebnih zgodovinskih okoliščinah in o določenem, očitno precejšnjem obsegu vprašanja, ki so ga nekje na drugi strani Alp vzporedili z nekimi podobnimi vprašanji in njegovo drugačno rešitvijo.

Posebno obeležje pa daje tem izjavam članek o funkcijah šole v obmejnih krajih, ki je bil objavljen deset dni pozneje v tržaškem glasilu fašistične stranke "Popolo di Trieste". Spričo njegove stilizacije je kakor seveda tudi zaradi objektivne predstave celokupnega vprašanja, naj v naslednjem podamo iz njega nekaj daljših citatov, ne da bi pri tem izpremenili njegovega celokupnega smisla.

nahajajo v mnogih krajih po deželi. . ."

Če naj učitelj, pravi list dalje, uspešno opravlja svojo nalogo, ki mora biti v takem primeru bistveno asimilacijska, mora do dobera spoznati razmere na deželi in razumeti duševnost tujerodca. Le v takem primeru bo lahko navadil svoje učence italijansko misliti. Pri tem se ne bo smel osloniti le na učenca, nego bo moral navezati tesnejše stike z njegovo družino, s političnimi, tudi z duhovnimi oblastmi v dotičnem kraju. "Duhovnika predstavljajo običajno kot črno zver zaradi slavofilstva, kot sovražnika Italije itd., toda takšne situacije nastajajo v pretežni večini primerov od krivdi učitelja, ker kaže ta nasproti njemu popolno brezbriznost, če ga že ne prezira. Take predsode je treba na vsak način opustiti, učitelj mora vedeti, da ima duhovnik največjo oblast na vasi odnosno da ga ljudje najbolj ubogajo. Če se učitelju posreči pridobiti si ga, je lahko gotov, da je premagal 70% vseh težav, tako glede zahajanja dece v šolo, glede svojega občevanja z njo in celo glede njenega včlanjevanja v fašistične mladinske organizacije."

S pomočjo duhovnika, razglablja članek nadalje, si bo učitelj zlahka pridobil vpliv tudi na družine svojih učencev, spoznal bo tem lažje njihov gospodarski položaj ter ga tudi pravilneje upošteval pri šolskih socialnih akcijah, kajti pri teh je psihološko najvažnejše, da prejmejo podporo v resnici najpotrebnejši otroci. Potrebni informacij za podeljevanje teh podpor ne sme črpati zgolj od učencev, ki mu povedo brez pomisleka, kar so jim doma natvezili, nego pri političnem tajniku stranke v dotičnem kraju, pa pri duhovniku, ki mu bo dal vsekakor dober nasvet. Le tako si bo učitelj pridobil zaupanje prebivalstva.

Predobro je znano, kako slabe rezultate so dosegli učitelji spričo nepoznavanja posebnih razmer v teh krajih. Včasih je bilo njihovo delovanje naravnost škodljivo. Dogodilo se je, da so bili nekateri od njih kazensko nameščeni na teh glade na posebne naloge šole tako odgovornih mestih. Nasprotno bi bilo treba učiteljem, kakor n. pr. častnikom, dajati poseb-

ALI BO TUDI LEPOTICA?

Mrs. John Mustacchio iz McKeesport, Pa., je v letu 1935 kot deklica, Henrietta Leaver, dosegla naslov "Miss America". Slika jo kaže zdaj kot mlado mater z njeno hčerko, o kateri je prepričana, da bo tudi krasotica.

ne nagrade za delo v obmejnih krajih.

Delo v šoli, pa bi se moralo tudi razdeliti v posebne vzgojne kategorije. "Prvi razred vzajemna mesto zase. Otroci ob vpisu v šolo ne zna niti ene italijanske besede. Potrebno bi bilo, da bi vsak učitelj zaradi tega obvladal slovenščino, pa ne zato, da bi učenca razumel in ga lažje naučil italijanščine. Prvo šolsko leto se lahko potemtakem smatra porabljeno le za pouk prvih elementov italijanščine. Od drugega do četrtega razreda naj bi se pouk razvil v tej smeri, da bi se učenec naučil spoznavati stvari ter misliti italijansko. V petem razredu pa se pojavlja nov — politični problem. Učenec že zadostno obvlada jezik in tedaj mu je že mogoče govoriti v odločno političnem duhu, pa če prav se političnih stvari še ne zaveda in jih ne razume in je zato tem bolj navezan na vodnika in na avtoriteto.

S SLOVENSKE KOROŠKE

Glasnik zakona od 2. septembra 1938 morajo vsi nemški državljani zaposleni za nadaljnje bivanje v državi do 31. decembra 1938, oziroma do 31. marca 1939.

Koroški deželni glavar je odredil, da morajo biti vse osebe, ki prenočujejo izven doma, do 9. ure naslednjega dneva javljene pri občini in ob odhodu objavljeni. Inozemci morajo predložiti potni list ali propustnico ter osebno listino s sliko.

Pri zadnjih naborih v Borovljah je bilo od 56 nabornikov boroveljske občine potrjenih 50, od 13 selskih fantov pa 10.

Boroveljski puškarji se se vedno izseljujejo. V kratkem odpušnje zopet večja skupina puškarjev; večina jih odhaja v Steyer, kjer jim obetajo lepšo bodočnost.

24. septembra so v Žitari vasi spremili k večnemu počitku 38 letno mater Terazijo Rutar. Rajna je bila skrbna gospodinja in zavedna Slovenka ter zapušča 6 neboljnih otrok, katerih nastarejši je dosegel komaj 14 let.

V Celovcu in Beljak je prispele večje število sudetskih Nemcev-beguncev.

Dosedanji rokodelski dom (Kölpingheim) v Celovcu je prevzela narodno socialistična stranka in ga bo vodila kot dijaški dom.

Bogoslovje v Celovcu se preseli z novim šolskim letom v St. Georgen am Längsee, ker je celovško semenišče zasegla država.

Težka nesreča

Neki šofer ki je vozil po ulici v Gorici, se je hotel izogniti neprevidnemu kolesarju, ki je vozil po nepravni strani ceste, je vozilo prenaplo zaokrenil, pa je avto zaneslo v drogerijo Ge-

PRED SODIŠČEM

Johanna Hoffmann, ki je ena štirih obožencev, proti katerim se točasno vodi vojnuska obravnava pred sodiščem v New Yorku.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Pod tramvajem

Nekega jutra je prišla z vlakom v Ljubljano 63 letna kajzarica Ivana Janša, doma nekje od Bleda na Gorenjskem. Ko je stopala s kolodvorra po Masarykovi cesti, jo je podrl tramvaj, ki ga sprevednik ni mogel dovolj naglo ustaviti. Ženico so pobrali reševalci in jo odpeljali v bolnico.

Velike tatvine

Štirje posestniki iz Dupleka pri Mariboru so prijavi orožnikom, da so jim bila obrana najlepša jabolka, vredna več tisoč dinarjev. Orožniki so izvršili energično preiskavo pri sosedih teh posestnikov in so prepričani, da so zasledili tatove. Pri neki posestnici so našli na podstrešju celo shrambo najlepših ukradenih jabolk.

Obsojeni

Pred celjskim sodiščem je bil obsojen 20 letni Josip Beden iz Vel. Dola na 4 mesece zapora, 26 letni čevljar Ignac Bizjak iz Senovega pa na 5 mesecev, ker so se udeležili v neki gostilni v Senovem pretepa, pri katerem je bil smrtno ranjen rudarski zaupnik Furlan.

Velik ogenj

Nedavno je v Tunjiški mlaki pri Kamniku gorel velik ogenj. Posestniku Janezu Kosirniku je zgorelo gospodarsko poslopje, stanovanjska hišica, skedenj, drvarnica in šupa. Domači so bili na polju in ko so prihiteli domov, niso mogli skoraj ničesar rešiti. Zgorel je tudi denar, ki so ga imeli shranjenega v hiši.

Obsojena

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bila obsojena 27 letna viničarka Rozalija Lešnik iz Rošpoha, ker je svojemu štiri mesece staremu nezakonskemu otroku dala toliko množino uspalnega čaja, da je dete dva dni neprestano spalo, tretjega dne pa umrlo. Obsojena je bila na štiri mesece zapora.

Edino njivo dal za šolo

V vasi Bjelovistu pri Gostivaru so pred kratkim blagoslovili novo šolo, katero so sezidali na zemljišču ki ga je poklonil Tehija Havzijevič. Vas je že prej imela siromašno šolo,

ki se je pa v zadnji zimi podrla. Da ne bi vas ostala brez šole, je siromašni Tehija Havzijevič, ki se v Beogradu preživlja z žaganjem in cepljenjem drv, poklonil občini svojo edino njivo, vredno najmanj 10.000 Din, na kateri so postavili novo šolo.

Sto let stara

V Samoboru na Hrvaškem je dne 7. oktobra slavila 100 letnico svojega rojstva Irma pl. Hurling katera se je rodila v Varaždinu leta 1838. Ko je bila mlada se je poročila z avstrijskim stotnikom pl. Hurlingom, ki je bil glavni intendant avstrijske armade ob okupaciji Bosne.

Nesreča v tovarni

V Westnovi tovarni v Gaberju pri Celju se je težko ponesrečil 18 letni delavec Ivan Rojc z Anskega vrha. Pri delu ga je zgrabil stroj za stiskanje pločevinaste posode in mu odtrgal vse prste desne roke razun palca.

Prase so prebarvali

Nenavadna tatvina se je pred kratkim zgodila v Hočah. Viničarki Mariji Vindiš je namreč izginilo iz svinjaka pet mesecev staro prase vredno 150 dinarjev. Ni preteklo dolgo, ko so pujska odkrili na dvorišču neke preužitkarice v Cretu. Prase je bilo sicer prav tako veliko kot ukradeno, toda barva je bila vsa drugačna. Pokazalo se je, da ga je omenjena preužitkarica počnila s sajami, da bi ga nihče ne prepoznal. Zenska se izgovarja, da se je prase samo zateklo k njej, le tega ni mogla pojasniti, iz kakega namena je prešička namazala s sajami.

Telefon so dobili

Od Sv. Urbana pri Ptujju poročajo, da so pred kratkim slovesno odprli telefon na pošti pri Sv. Urbanu. Te slovesnosti se je udeležilo mnogo ljudstva od blizu in daleč. Blagoslov je opravil domači župnik Razbornik.

Orjaški sodi

Iz Kranja poročajo: Sodarasko podjetje Jožeta Homana iz Podpulferce pri Skofji Loki je že zgradilo štiri ogromne sode ki drže po 10 in 11 tisoč

V NAJEM

se odda štiri sobno stanovanje, Cena \$18.00 mesečno. Naslov: Anton Jordan, 2622 So. Harding Ave. Chicago, Tel. Lawndale 7182.

litrov. Te sode je naročila vinarska zadruga v Vlasotincih v zetski banovini. Ob enem je dobilo sodarsko podjetje Viktor Homan v Stražišču od iste vinarske zadruge naročilo za izdelavo dvanajst takih velikih. Letošnje pomlad sta obe podjetji dobili naročilo za 16 orjaških sodov. Tako je podjetje Viktorja Homana meseca oktobra letos izdelalo 12 orjakov. Ti sodi so največji izdelek, kar jih je dosedaj izdelala naša domača sodarska obrt. sodi so 13 in 14 tisočliterski, ki so več kot devet čevljev.

Slovenskim volilcem ST. LOUIS OKRAJA, MINNESOTA.

Kadar boste šli na volišče 8. novembra, ne pozabite oddati svojega glasu za našega dobrega prijatelja,

Walter H. Borgen

sedanji okrajni auditor, ki kandidira za ponovno izvolitev. On zasluži naše glasove, kajti zaposloval je naše ljudi v svojem uradu, odkar je prišel v ta urad.

Priobčno in plačano od Slovenian Volunteer Committee v korist Walterja H. Borgenja.

Čas za božična darila je tukaj

Za Božič se bote spomnili svojih domačih z malim darom. V takem slučaju se vam priporočamo, da pošljete svoje denarne pošiljke potom nas. Denar dostavljamo točno brez vsakega odbitka na dom prejemnikov po pošti. Ob izidu te številke so bile naše cene:

Za 100 Dinarjev.....	\$ 2.55
Za 200 Dinarjev.....	\$ 5.00
Za 300 Dinarjev.....	\$ 7.20
Za 400 Dinarjev.....	\$ 9.60
Za 500 Dinarjev.....	\$11.65
Za 1000 Dinarjev.....	\$23.00

V ITALIJO:

Za 50 Lir.....	\$ 3.50
Za 100 Lir.....	\$ 5.50
Za 200 Lir.....	\$12.20

Pošiljamo tudi v ameriškinih dolarjih. Za dnevne cene valutam glejte v dnevnik Am. Slovenec.

Vse pošiljave naslovite na:

JOHN JERICHI

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

M. Klarich in sin

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

(Pooblaščen in zavarovan pogodbeniki in stavbeniki)

3121 S. Parnell Ave. CHICAGO, ILL.

Tel. CALumet 6509

Prevezamo vseh vrst stavbinih del, novih hiš, trgovin, tovarn, šol, itd., kakor tudi razna popravila in modernizacije starih hiš. Osebn nadzorujemo vse naše delavce in vse naše delo popolnoma garantiramo za kakovost in solidnost. — Nasvete, proračune in načrte dajemo na zahtevo brezplačno. Naše cene so zmerno, a naša IME je vaša garancija.

P. S.: Danes je čas, da gradite! Zakaj bi plačevali najemino — ko morete z istim denarjem odplačevati novo hišo. Vse informacije na zahtevo.

Zanesljivo — moderno — zmerno ZOBOZDRAVNIŠTVO

DR. JAMES W. MALLY

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

6411 St. Clair Avenue (Slovenski Narodni Dom) CLEVELAND, OHIO

300 svetih maš letno

v življenju in po smrti, so delčni člani "Mašne zveze za Afriko". Člana rina enkrat za vedno 25c za vsako osebo, živo ali umrlo. — Naslov: DRUŽEA SV. PETRA KLAVERJA za afriške misijone.

3624 W. Pine Boulevard, St. Louis, Mo.

Tovarna novega človeka

POSLOVENIL LEOPOLD STANEK

Njurka je ponavljala vse to besedilo s tihim, trepetajočim glasom; ko je končala, ji je rekla Mati božja s slovesnim glasom:

"V tej uri je stopil k tebi sveti angel Gospodov in tvoj angel je hkrati s teboj prisegel Bogu, da te hoče čuvati v tvoji čistosti do konca tega življenja. Ne goljufaj svojega angela, ne goljufaj svojega Boga!"

Tedaj je stopila k Njurki stara Mihajlovna in jo odvedla za roko h klopi. Skoraj bi Njurka starke ne bila spoznala; nenavadna obleka, še bolj pa svojevrstno slavnostni izraz njenega obličja sta jo popolnoma izpremenila. Zdaj je vsa občina zapela pesem s čudno zamolklimi glasovi, najbrž zato, da bi jih ne slišali zunaj cerkve. Ko je petje izzvenelo, je položila stara Mihajlovna na novo sprejeti članici barvast pas okoli ledij, kot so ga nosili vsi zborovalci. Vse te stvari so se za Njurko izvršile kot v megli in imela je občutek, kakor bi ji na ramenih rasle peruti. Solze so ji v potokih tekle iz oči, ko so zdaj drug za drugim stopili k njej in ji čestitali k prerobenju duše. Tudi v obeh teh ljudeh so blestele solze veselja; trepljali so jo po ramenih, jo poljubljali in se smejali. Potem so šli vsi navzočniki k Materi božji, poklekali, se dotaknili s čelom mrzlih kamenitih tal in zopet vstali, da so jo poljubili na usta. Čudno mrzla so se zdela Njurki ta usta; zdelo se ji je, da je to zrak z drugega sveta, milost, ki je pihljala nanjo.

Zopet so zapeli pesem, od katere Njurka ni razumela niti besede; toda vedno obilneje so ji tekle solze ganjenosti po licih in srce ji je napolnilo čustvo toplote in veselja, o kakršnem ni nikdar niti sanjala. Videla je, da so jokali tudi vsi drugi okoli nje. Splošna razburjenost je rasla od minute do minute — tedaj se je dvignil starček, ki ji je prej narekoval besede prisegel; ukazal je, naj vsi umolknejo, pokropil navzočnice z vodo iz vrča in začel govoriti:

"Velikega veselja smo bili deležni danes! Nova golobica je priletela na našo ladjo, nova sestra je prišla k nam! Naš današnji shod naj bo posvečen njej, ki je danes pred našimi očmi umrla in kot nov človek vstala od mrtvih. Velika žalost jo je zadela, toda ta žalost jo je privedla k nam in se je tako izpremenila v veliko veselje; zakaj če bi ne bila prišla k nam, bi bila njena duša pogubljen."

Zdaj se je obrnil k Njurki in nadaljeval:

"Ti moja ljuba, moja ljubljena sestra! Tebi hočem govoriti danes! Tebi hočem povedati, kako moraš živeti zdaj, ko si prišla k nam, ljudem božjim. Predvsem si moraš zapomniti, da ti mora biti odslej za večno nekaj popolnoma tujega vse, kar se godi zunaj v svetu. Biti ne smeš enaka ostrizenim dekletom z rdeče namazanimi ustami, ki jih je zdaj toliko! Ne brigaj se za svojo zunanost, zakaj popolnoma vseeno je, v kakšni posodi je tvoja duša, ki si jo danes darovala Bogu. Ne nosi prstanov in ne zapestnic, ne oblači se v svetle in kričeče obleke, nosi vedno temno ruto okoli glave. Ne skušaj, da bi s takimi sredstvi opozarjala nase moške, temveč trudi se, da zatreš v sebi mesenost!

Odslej ne smeš jesti mesa, piti opojnih pi-jajč in ne kaditi, kot delajo nesramne dekline tam zunaj. Dvakrat na teden se moraš zdržati sploh vsake jedi in tudi ob drugih dneh jej le toliko, kolikor je potrebno za življenje tvojega telesa. Z vsemi ljudmi živi v miru, zakaj vsi so ti bratje in sestre. Svet tu zunaj se pogreša za blato in grehe in zaradi tega moraš biti usmiljena z ubožci, ki ne morejo najti poti k Bogu! Vsako minuto svojega življenja moraš misliti na Kristusa, na nič drugega kot na Kristusa! In kakor je Kristus odpustil svojim sovražnikom, tako moraš tudi ti pozabiti vse žalitve, ki ti jih prizadenejo tvoji bližnji. Kdor nosi Kristusov križ, temu bo prinesel pomoč; on se veseli vsakega, ki je prišel k njemu. Tako se veseli danes, da je njegova dekla Njurka našla pot k njemu; zaradi tega bo postal danes Sv. Duha na naš shod! Čujte! Prišel je že nad nas! Poslušajte, kako hodi Sveti Duh med nami in se z nami veseli!"

Starček je umolknil, njegove oči, blesteče v sveti radosti, so krožile nad zbranimi in vsi so zaklicali:

"O Duh! O Duh! O Mati božja, ona je z nami! Ogrev naša živa srca, o Mati božja!"

Vedno silnejši in nujnejši so postajali kliči k Svetemu Duhu, k Materi božji, k angelom; kliči so se obrnili, mahali z belimi rutičami čez ramo tja, kjer so slutili za seboj svojega angela, in tudi njej se je zdelo čisto jasno, da stoji za njo angel z belimi peruti. Vmes je starček zadajal zborovalcem vprašanja in klical z glasovi, ki so govorili o odgovedi, potrebi trpljenja, ponižnosti in vdanosti. Potem se je obrnil zopet k Njurki:

"Čuj, čuj, Njurka! S svojim postom si se pokopala, tvoje telo je pretrpelo velike muke in odrekla si se sami sebi — povej mi zdaj, ali čutiš v sebi, da se boš zdaj, v tem trenutku, zopet rodila za novo življenje? Ali slišiš v svoji notranjosti Kristusov glas? Ali čutiš, da si postala zdaj tempelj, v katerem se je nastanil Sveti Duh? Da gospoduje zdaj v tebi božja volja namesto tvoje, ki je umrla? Čutiš li radost vstajenja? Ali vidiš z očesom svoje duše rajске cvetlice, čuješ li glasove nebeških ptic in petje nadangelov? Ali vidiš kraj, kjer je le veselje pa nobene žalosti, nobenega joka, kjer kraljuje Gospod Bog in Kristus in so angeli zbrani okoli njegovega prestola?"

Vsi so se strme zazrli v Njurko, zapeli dolgo, resno pesem in se pri tem tolkli z dlanimi po kolenih.

Zopet se je obrnil starček k Njurki in govoril iznova o moči trpljenja, odgovedi, ponižnosti in ponižanju samega sebe.

Potem je nadaljeval s povzdignjenim glasom:

"Tvoje telo so osramotili, Njurka! Ne pozabi tega in misli vedno na to, da si zaradi tega ponižanja našla rešitev za svojo dušo! Ogiblji se ljubezni mesa! Ljubezen mesa je pri nas prepovedana kot smrtni greh, pri nas je dovoljena le duševna poroka in čista ljubezen, ljubezen, kakršna mora vladati med brati in sestrami. Zdaj pa se veseli z nami in poslušaj glas Svetega Duha, ki bo zazvenel v tebi!"

(Dalje prih.)

ZVON MRTVIH

Vsak večer, ko ležejo nočne prisence na malo mesto ob Adizi, in ugasnejo alpski vrhovi v večerni zarji, povzdigne "zvon padlih v vojni" svoj glas. Počasi, začne ta največji zvon Italije zibati. Šele ko zaniha na obeh krajih na visoko in na široko, sprosti čuvaj na stolpu tolkač na električni pripravi, in prvi zvok zvana je prav tako močan kakor poslednji. Nobenega povzdiga in padca glasu ni, ne prihajanja ne odhajanja. Nenadoma je glas tu in napolni obširni in tih prostor Adizeve doline, od Salurnske Pušave pa do ravnine pri Veroni. Z enakomernimi, silnimi glasovi zvonijo vsak večer ta zvon pet minut dolgo, v spomin vseh padlih v vojni. Potem spet zaškrtnje jeklene verige, dokler ne zamrje poslednji nihaj. Vsakemu narodu pa, ki je v svetovni vojni žrtvoval svoje sinove, je ob določenih dnevih posvečeno drugo zvonjenje, za četrtr ure dolgo. Dnevi poedinj narodov pa so: 9. januarja zvonijo zvonom, 22. marca Rusom, 9. aprila Portugalcem, 30. maja Amerikancem, 15. junija Čehom in Slovakom, 27. junija Črnogorcem, 22. avgusta Nemcem, 30. avgusta Avstrijcem, 15. septembra Francozom, 15. oktobra Srbom, 22. oktobra Belgijcem, 29. oktobra Angležem, 4. novembra Italijanom, 7. novembra Japoncem, 27. novembra Bolgarom, 1. decembra Rumunom. — Vsem zvonijo zvon padlih v vojni na trdnjanskem stolpu Malpiere, ki je stara trdnjava v Roveretu.

Mlad duhovnik, ki je kot vojni kurat doživel vse strahote in grozote svetovne vojne na južnih in vzhodnih frontah, se je iz vojne vrnil z zamisljivo in z obljubo, da bo dal vlti zvon v čast vsem padlim v vojni vseh narodov. Ker pa ni imel sam prav nobenih sredstev za to, je pojasnil svojo zamisel najprej duhovnikom, nato višjim cerkvenim krogom, ki so soglašali z njim in razpisali nabiranje prispevkov za zvon. Pridružili so se še drugi stanovi, višji častniki, umetniki, državni u-

radniki, dokler ni slednjič priskočila še italijanska vlada na pomoč in se je obrnila do vseh narodov sveta. Sleherna država je kaj darovala, ta vsoto denarja, druge — in teh je bilo največ, — pa bron iz starih topov, iz katerih je bil nato zvon ulit.

Zvon je v načrtu zasnoval umetnik, ki je bil pred svetovno vojno profesor dunajske akademije. V reliefih, ki so na plašču zvana, je prikazana vrsta korakajočih vojakov in žalujoče matere in žene in slednjič še sprevod duš vojakov, padlih v vojni, kako stopajo v večni raj. Visoko zgoraj kraljuje kot simbol trpečega človeštva, obličje Ecce homo. Na notranji strani zvonovega plašča so še neizrabljene ploskve, kamor pridejo izseli velikih vojskovodij in državnikov svetovne vojne. V sobani v stolpu je soha otroka v naravni velikosti, ki je ohdi kot varuh zvana. Soha, podoba mlade deklice, je posnetek deklice, ki je izročila duhovniku prvi milodar za zvon in ki je s tem dala vse, kar si je bila v nabiralnik shranila. Duhovnik je umrl nenadoma, zaradi nenadne in hude bolezni. Umrl je vprav tistega dne, ko se je zvon privrkat oglašil.

V prisotnosti italijanskega kralja in visokih tu- in inozemskih ministrov in državnih tajnikov, so posvetili zvon v oktobru 1925 in so tedaj izrečno zadržili, da ne smejo z zvonom nikoli drugače zvoniti, ko v vojni padlim v čast.

To je "zvon padlih v vojni" v Roveretu, ki je pač najvzvišenejši in najlepši spomenik svetovne vojne.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN I. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9.
zjutraj do 8:30 zvečer.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporni organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE ŽE 45. LETO.

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,000,000.00.

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 116.71%.

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 186.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 43-letnega obstanka \$6,500,000.00.

GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se hoče zavarovati pri dobri, poštini in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. J. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250.00; \$500.00; \$1000.00; \$1500.00 in \$2000.00 posmrtnine.

V mladinskem oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelci je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnica z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asement primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmoderneje vrste zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervo izplačano v gotovini. Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljnja pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 59 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

Pisano polje

J. M. Trunk

Puško v koruzo.

Pripetilo se je morda in more se pripetiti. Lovec čaka s puško na divjačino. Nekaj zasumi, lovcu se zzežijo lasje, najmanj medved mora biti, in na kosmatina ni čakal, toraj hajdi puško v koruzo in pete za hrbet. Bil je pa le — zajec, ki je prilomastil.

Puško v koruzo. Ali ni nekaj sličnega zdaj pri Čehih? Sam sem izrazil misel, da bi bilo skoroda kaj takega prav naravno. Zapuščeni prav od vseh, obkroženi, obkoljeni, obrezani in odrezani. nobeno čudo bi ne bilo, ako bi tudi drugače precej trdim Čehom končno ne upadel pogum in bi res ne rekli: tu nas imate, pa požrite nas!

Predsednik Beneš je moral iti ali je šel. Nemška manjšina je imela vse narodne pravice, zdaj se Hitleru odrezujejo kraji s češko manjšino brez vsakega pomisla, in češka manjšina niti trohice pravic ne bo imela; Poljaki so vzeli brez vsakega odpora, ampak že danes zahtevajo še več in vabijo Slovake; Slovaki so dobili vso avtonomijo, in že jutri se morda spopadejo s — Čehi, ne morda za Mažari ali Poljaki, saj bi bilo to nekaj nezaslišanega, da bi se Slovan postavil morda z o per neslovenskega predznega soseda, ko se zna hudo postavljati le zoper Slovana; Mažari so že precej vzeli in le gledali so se s češkimi vojaki in tudi Mažari sladko vabijo Slovake na čardaš, in Hitler je vzel pri Bratislavi lep kos in niti vprašal ni in Čehom muzicira, kako sladko jim bo, če grejo gospodarsko pod njegovo streho. Prav nobeno čudo bi ne bilo, če bi Čehi zagnali puško in vse skupaj popustili.

Za razpoloženje prav pri Slovanih je vrlo značilno, da vlada med Slovaki nad avtonomijo silno veselje, dasi bi imeli le majhen kurnjak, pa ga niti imeli ne bodo, ko Poljak gleda v ta kurnjak, pa ga zopet ne bo dobil Poljak, ker ga pograbi pr a v gotovo Mažar, Slovaki pa se veselijo, ker so pač slovenski otročaji. In v Varšavi vlada silno veselje, da so dobili nekaj Poljakov, katerim ni ničesar manjkalo, pa zopet ti poljski otročaji ne vidijo, da bo izgubil v nemškem žrelu prav zadnji Poljak. Stavim, da se bodo morda le drli ko otroci, ko pride ne do kake — četrte delitve Poljske, ko je bila Poljska trikrat že razdeljena, ne — ko pride v resnici do uresničenja že zgodovinsko znanega izraza — finis Poloniae, pride do tega, da bodo s Čehi vred tudi Poljaki izbrisani.

Se en izraz se uresničuje, kakor vse kaže. Morda ta izraz ni nastal pri Slovanih, ker ti nikoli niso bili mornariški

narodi. Izraz se glasi: Podgane zapuščajo potapljačo ladjo. Ko grejo podgane, gre tudi ladja.

Slovani še niso imeli v zgodovini prilike, kakršno so imeli zadnjih 20 let, da bi se strnili med seboj. Carska Rusija je prej nekaj poizkušala, pa ni bilo dosti prida, ker ni zedinjevala, le bolj zasužnjevala je politično in vsiljevala svoje pravoslavje. Ko so nastale nove države, so imele vsi svobode za kak sporazum. Do neke zveze je prišlo le med Jugoslavijo in Čehoslovakijo, pa so morale sprejeti tudi tujo Rumunijo. Čehi so takoj imeli na hrbtu Slovake in v Jugoslaviji so ruvali Hrvati. Poljska sploh slovanstva ne pozna. Rusija je bila vsa zatebljena le v komunizem. Bolgarija je sklenila ali se pridružila balkanskemu paktu, pa vrlo perfidno, kar je takoj pokazala pri zadnji krizi. Vse slovensko "zedinjenje" je obstajalo le v preprih, in ko sta odgovorili še Anglija in Francija, dasi bi se Slovani nikoli ne smeli na nju zanašati, se je slovenska ladja začela potapljati, in podgane bežijo. Le na ladji slovenski otročaji še malo muzicirajo in se — veselijo.

Kakor ste si postlali, tako bote ležali.

Dolgo potovanje

Delavec Jovo Banatski je Kule pri Novem Sadu je pred kratkim prejel iz Amerike pismo, ki je bilo pisano 26. junija 1914, na pošto je pa bilo poslano 17. junija 1914 v Berlinski. Kod je pismo romalo ves ta čas, je uganka.

Dejanje blazneža

V zagrebški okolici se je nedavno zgodilo razburljivo dejanje, katero je zakrivil blazni človek Ivan Vranič iz vasi Šepi pri Dugem selu. Dohitel je 12 letnega km e č k e g a sina Franja Črnčevića iz Sopnice blizu Sesvetih in mu odskal roko. Ko so blazneža prijeli, se je izrazil, da je moral to storiti, ker so taklo zahtevali "višje sile".

Nesrečen padec

Na stavbi novega poslovnega je v Ljubljani ponosrečil 41 letni tesar Franc Pišek iz Zgor. Dupleka. Nanj je naročeval padla sekira s četrtega nadstropja in se mu zapičila v lobanjsko kost. Nezavestnega so odpeljali v bolnico.

STANOVANJE SE ODDA

V najem se odda stanovanje štiri sob v prvem nadstropju. Zeli se družina z odraslimi osebami, ki redno plačuje nasejemino. Za pojasnila se more skozti celi dan v soboto vprašati na naslovu: 2048 W. 21st Pl., Chicago.

ŽIVI IZVIRI

je krasna knjiga, ki govori o trdnem rodu Brjanov. Zanimiva povest, ki more vsakega zanimati. Spisal jo je znani slovenski pisatelj IVAN MATIČIČ, ki je spisal knjigo "Na krvavih poljanah".

Knjiga vsebuje 411 strani, tiskana na finem knjižnem papirju, platnice klasično moderno opremljene, vezana v platno.

KNJIGA STANE S POŠTNO

\$2.00

Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road

Chicago, Illinois

Tiskarna
Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!